
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מודיעין וקבלת החלטות במצב משברי - 58739

תאריך עדכון אחרון 07-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אמנון סופרין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: amnonsof@013.net

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה יקנה לסטודנטים כלים להבנת תהליך קבלת ההחלטות ברמה האסטרטגית במדינות דמוקרטיות שונות, במצב הנתפס ע"י מקבלי ההחלטות כמשברי. במהלך הקורס ננתח מהו מצב הנתפס כמשברי ע"י מקבלי ההחלטות, מה תפקידו של המודיעין בעת ההתמודדות עם המשבר, מה הן החלופות לפעולה הנבחרות בעת משבר, מי בפועל מגבש את דרך הפעולה ומה משפיע על דרך הפעולה הנבחרת.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להבין מתי מצב נתפס כמשברי ע"י מקבלי ההחלטות וכיצד תפיסה זו תשפיע על תהליך קבלת ההחלטות.

- להבין את התהליך המודיעיני ואת הממשק בין המודיעין למקבלי ההחלטות.

- להבין את הממשק בין הדרג האסטרטגי המדיני לבין הדרג הצבאי והביטחוני הבכיר.

- להבין את השפעתה של הדינמיקה בה מתנהלים הדיונים בדרג האסטרטגי על ההחלטה המתקבלת.

- להבין את האילוצים העומדים בפני מקבלי ההחלטות כאשר הם נדרשים להחליט על דרך פעולה מסוימת.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: דיון כיתתי אשר יתבסס על ניתוחי אירוע על בסיס הכנה וסקירות רקע קצרות שיוכנו ע"י הסטודנטים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הסבר על מבנה הקורס, מהו מצב משברי, משבר פתאומי למול משבר מתמשך, השפעת המשבר על תהליך קבלת ההחלטות.
2. המודלים השונים של קבלת החלטות, מודל קבלת ההחלטות הדו-קבוצתי, הדינמיקות השונות בהן מתנהלים הדיונים.
3. תהליך עבודת המודיעין: "תעלומה" מודיעינית ו"חידה" מודיעינית, הממשק בין המודיעין למקבלי ההחלטות ותפקידו של המודיעין בתהליך קבלת ההחלטות.
4. קבלת החלטות בישראל- מלחמת המפרץ הראשונה.
5. קבלת החלטות בישראל- מלחמת לבנון השנייה.
6. קבלת החלטות בישראל בלחימה בטרור.
7. קבלת החלטות בישראל בעת אירוע משברי פתאומי.

8. קבלת החלטות בארצות הברית- מלחמת ווייטנאם.
9. קבלת החלטות בארצות הברית- מלחמת המפרץ הראשונה.
10. קבלת החלטות בארצות הברית- הדילמה בנושא תכנית הגרעין באיראן.
11. קבלת החלטות בבריטניה - מלחמת פוקלנד.
12. קבלת החלטות בבריטניה- מלחמת המפרץ השנייה.
13. סיכום הקורס.

חומר חובה לקריאה:

משבר

1. Ben Porat, G., and Mizrahi, S. (2005). *Political Culture, Alternative Politics and Foreign Policy: The Case of Israel*. *Policy Sciences*, 38(2-3), pp. 177-194.
2. Boin, A., and Hart, P.T. (2007). *The Crisis Approach*. In: *Handbook of Disaster Research*, pp. 42-54. Springer, New York, NY. U.S.
3. Hermann, C.F. (1972). *Time, Threat and Surprise: A Simulation of International Crisis*. *International Crises: Insights from Behavioral Research*. Free Press, New York, NY. U.S.
4. Rosenthal, U., Boin, A., Comfort, L.k. (1989). *The Changing World of Crises and Crisis Management*. In: *Managing Crises: Threats, Dilemmas, Opportunities*. Rosenthal, Boin, Comfort (eds.). Charles C. Thomas, Publisher, Illinois, U.S., pp. 5-27.
5. Waldes, J. (1996). *Constructing National Interests*. *European Journal of International Relations*, 2(75). pp. 275-299
מודלים לקבלת החלטות
6. Maoz, Zeev. 1990. "National Choices and International Processes". Cambridge University Press. Pp. 151-157; 190-214
7. Monroe, K. R. 1991. "The Theory of Rational Action: What is it? How useful is it for political science?" | In W. J. Crotty (Ed.), *Political science: Looking to the future*. Evanston IL: Northwestern University Press
8. Hermann, Margaret G. and Hermann, Charles F. 1989. "Who Makes Foreign Decisions and How: An Empirical Inquiry". *International Studies Quarterly*, vol.33. pp.361-387
9. Mintz, Alex and Sofrin, Amnon. 2017. "Decision Making Theories in Foreign Policy Analysis". *OXFORD RESEARCH ENCYCLOPEDIA, POLITICS* (politics.oxfordre.com). pp.13-14
מודל קבלת ההחלטות הדו-קבוצתי, הדינמיקות בהן מתקיימים דיונים

-
10. Mintz, Alex and DeRouen, Karl. 2010. "Understanding Foreign Policy Decision Making". Cambridge University Press. pp. 19-20;44-53;57;68-69
11. Mintz, Alex and Wayne, Carly. 2016. "The Polythink Syndrome and Elite Group Decision Making". *Advances in Political Psychology*, vol.37. pp.3-21
- מלחמת המפרץ הראשונה בישראל
12. ארנס, משה. 1995. "מלחמה ושלום במזרח התיכון, 1982-1988". הוצאת ידיעות אחרונות עמ' 159-230
13. דרורי, זאב. 2016. "דן שומרון: מנהיגות שקטה". למשכל, הוצאה לאור. עמ' 396-410
- מלחמת לבנון השנייה
14. אולמרט, אהוד. 2018. "בגוף ראשון". ידיעות אחרונות, ספרי חמד.
15. חלוץ, דן. 2010. "בגובה העיניים". למשכל, הוצאה לאור. עמ' 362-465
לחימה בטרור
16. Ganor, Boaz. 2017. *Israel's Policy in Extortionist Terror Attacks (Abduction and Hostages Barricade Situations)*. *Perspectives on Terrorism*, vol.11, no.4.
17. פרס, שמעון. 2017. "אין מקום לחלומות קטנים". למשכל, ידיעות אחרונות. עמ' 113-141
- ארצות הברית במלחמת וייטנאם
18. Herring, George C. 1993. "LBJ and Vietnam: a Different Kind of War". University of Texas Press. pp.4-22
19. Johnson, Lindon B. 1971. "The Vantage Point". Holt, Reinhart and Winston. Pp.44-67;113-153
- ארצות הברית במלחמת המפרץ הראשונה
20. Powel, Colin. 1995. "My American Journey". Random House Publishing Group. pp.461-506
21. Yetiv, Steve A. 2004. "Explaining Foreign Policy: U.S Decision Making and the Persian Gulf War". The John Hopkins University Press. pp.43-61;101-119;
- הדילמה בארצות הברית באשר למדיניות מול איראן
22. Bush, George W. 2010. "Decision Points". Crown Publishers. pp.414-420
23. Rice, Condoleeza. 2011. "No Higher Honor: A Memoir of my Years in Washington". Crown Publishers. pp.158-165;420-424;462-466;520-536;617-628
- קבלת החלטות בבריטניה במשבר בפוקלנד
24. Hastings, M. and Jenkins, S. (1987). *The Battle for the Falklands*. Northon & Company Ltd., London: U.K.
25. Freedman, L. and Gamba-Stonehouse, V. (1991). *Signals of War: The Falklands*

Conflict of 1982. Princeton University Press. U.S.
26. Thatcher, M. (1993). *The Downing Street Years*. Harry Collins Publishers, New York, U.S

קבלת החלטות בבריטניה במלחמת המפרץ השנייה
27. Blair, T. (2010). *A Journey: My Political Life*. Alfred A. Knopf, New York, U.S
28. Cook, R. (2004). *The Point of Departure: Why One of Britain's Leading Politicians Resigned Over Tony Blair's Decision to Go to War in Iraq*. Simon and Schuster, London: U.K.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 10 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: